

Оқу жұмыс



сы

Нысан
ПМУ ҰСН 7.18.3/30

Қазақстан Республикасының ғылым және білім министрлігі
С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Психология және педагогика кафедрасы

ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

«Дифференциалды тұлға психологиясы» пәні

5В050300 – Психология
мамандығының студенттеріне арналған

Павлодар

Мемлекеттік жалпыға міндетті
мамандықтың білім стандарты
мен типтік бағдарлама
негізінде әзірленген
пәннің оқу жұмыс бағдарламасына
бекіту парағы



Нысан
ПМУ ҰСН 7.18.3/31

БЕКІТЕМІН

ОІ жөніндегі проректоры

_____ Пфейфер Н.Э.
«___» _____ 200__ ж.

Құрастырушы: аға оқытушы Жунусова А.Р.

Психология және педагогика кафедрасы

Жұмыс бағдарламасы

«Дифференциалды тұлға психологиясы» пәні бойынша
5В050300 – психология мамандық студенттеріне арналған

Оқу жұмыс бағдарламасы Мемлекеттік жалпы міндетті стандарты мен мамандықтардың типтік оқу жоспары негізінде әзірленді № 158 Хаттама 10.04.12.

Кафедра меңгерушісі _____ Е.И.Бурдина

Гуманитарлық-педагогикалық факультетінің оқу-әдістемелік кеңесінде мақұлданды “___” _____ 20 ж. № ___ Хаттама

ОӘК Төрайымы _____ С.К.Ксембаева

КЕЛІСІЛДІ

Факультет деканы _____ Ж.Т. Сарбалаев “___” _____ 20 ж.

ЖжӘҚБ ҚҰПТАЛҒАН

ОӘБ бастығы _____ Е.Н.Жуманкулова “___” _____ 20 ж.

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесімен құпталған
20__ ж. «___» _____ № ___ Хаттама

1 Пәннің мақсаты мен міндеттері

1.1 Кіріспе

Қазақстан қоғамының қазіргі дамуын сипаттайтын әлеуметтік өзара қатынастың жаңа түрі, сонымен бірге тұлғаны әлеуметтендірудің дағдарысын тұғызды. Бұның өзі өзара қатынастардың дағдарыстық жай-күйіне әкеліп соқты. Осы жас шамасындағы категориямен психологтің жүйесін ұйымдастыру маңызды бөлшегі болып табылады. Психолог тұлғаның ашық әлеуметтік байланыстар жүйесіне кәсіби ауықымды араласу мүмкіндігі оның жас шамалық цензісіне қарамай тұлғаны тиімді әлеуметтендіруді ұйымдастыру процесіне тікелейқатысқандығын көрсетеді.

Осылай етіп, жеке дара айырмашылықтар мен олардың детерминанттары туралы салдарын, аталған курс бойынша алынатын білімдер психолог-студент неқұрлым жоғары теориялық ғылыми және практикалық дайындығының деңгейін қамтамасыз етеді.

1.2 Пәннің мақсаты: адамның даралығы ұғымын, оның қалыптасу заңдылықтарын және осы құбылыстың адам өмірі үшін маңыздылығын ашып көрсету.

1.3 Пәннің міндеттері:

- адам даралығының ұйымдасуының негізгі деңгейлерін қарастыру;
- жыныстық, нейрофизиологиялық, конституционалды және басқа да деңгейлерге негізделетін айырмашылықтарды ашу;
- адамдарды тәрбиелеу, оқыту және кәсіби бағдарлау үшін дифференциалды психология саласында алынған білімдердің маңыздылығын түсіндіру.

Пәнді игеруде студенттер білуге тиісті:

а) білімдер:

- қазіргі дифференциалды психология ғылымның мазмұны мен методологиясы;
- дифференциалды психологияда қолданылатын әдістер жүйесі.

б) іскерліктер:

- зерттеудің мақсаты мен міндеттеріне сәйкес жеке дара айырмашылықтарды талдаудың дұрыс критерийлерін тандай алу;
- жеке дара айырмашылықтармен жұмыс істей алатын және эксперименталды мәселелерді шеше алатын теориялық тұрғыда білімі мол зерттеуші-психологтың дағдылары;
- адам даралығының ұйымдасуының негізгі деңгейлері, жыныстық, нейрофизиологиялық және конституционалды принциптерге негізделген жеке дара айырмашылықтары туралы білімдер

берілген курсты меңгергеннен кейін студент келесі білімдерге, іскерліктер мен дағдыларға ие болады.

2 Пререквизиттер: Жалпы психология, Жас ерекшелік және әлеуметтік психологиясы.

3 Постреквизиттер: Эксперименталды психология және психодиагностика бойынша практикум, Психологиялық кеңес берудің негіздері, Психологиялық кеңес берудің негіздері

4 Пәннің мазмұны

4.1 Пәннің тематикалық жоспары

№	Тақырыптардың атауы	Сағат саны (к/б ОСО)			Сағат саны (с/б СПО)		
		Дәр	Тәж	СӨЖ	Дәр	Тәж	СӨЖ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Дифференциалды тұлға психологияның пәні мен әдістері, оның негізгі міндеттері	1	0,5	4	0,5	0,5	6
2	Индивидуалды ерекшелігінің негізгі факторлары	1	0,5	4	0,5	0,5	6
3	Ерекшеліктің негізгі нейрофизиологиялық сипаттамасы ретінде жүйке жүйесінің типологиялық	1	0,5	4	0,5	0,5	6

	қасиеттері.						
4	Дифференциалды психофизиологияны негіздеген - Б.М.Теплов.	1	0,5	4	0,5	0,5	6
5	Жүйке жүйесінің негізгі қасиеттерінің Н.Д.Небылицынның теориясы	1	1	5	0,5	0,5	6
6	Жүйке жүйенің жалпы және ерекшелік дамуының ұғымы.	1	1	5	0,5	0,5	6
7	Адамның биологиялық ұйымдастыруының дәрежелері мен иерархиясы.	1	0,5	5	0,5	-	6
8	Э.Кречмер мен У.Шелдонның зерттеуі	1	0,5	5	0,5	-	6
9	Жыныстық дифференциациясының кезеңдері	1	0,5	5	0,5	-	6
10	Онтогенездегі жыныс диморфизмның және психикалық дамуының ерекшелігі	2	0,5	5	0,5	-	6
11	Жыныстық әлеуметтануі	2	0,5	5	0,5	0,5	6
12	Жыныстық аралығындағы психологиялық даму мен олардың физиологиялық негіздері	2	0,5	5	0,5	0,5	6
13	Тұлға теорияларындағы психодинамикалық бағыт: З. Фрейд	2	1	5	0,5	-	6
14	Психодинамикалық бағыттарды қарастыру нәтижесі: А. Адлер, К. Юнг	2	1	5	0,5	-	6
15	Эго-психология және онымен байланысты тұлға теориясындағы бағыттар: Э. Эриксон, Э.Фромм, К. Хорни	2	1	4	0,5	0,5	5
16	Тұлға теорияларындағы диспозиционалды бағыт: Г. Оллпорт, Р. Кеттел, Г. Айзенк	2	1	4	0,5	0,5	5
17	Тұлға теорияларындағы үйретуші – бихевиоларды бағыт: Б. Ф. Скиннер	2	1	4	1 0,5	5	
18	Тұлға теорияларындағы әлеуметтік-когнитивтік және когнитивтік бағыттар: А.Бандура, Д.Роттер, Д.Келли	2	1	4	1	0,5	6
19	Тұлға теорияларындағы гуманистік бағыт: А. Маслоу.	2	1	4	1	-	6
20	Кеңес психологтарының тұлға теориялары: А.Ф. Лазурский, В.Д. Небылицын және т.б.	2	1	4	1	-	6
	Барлығы: 135	30	15	90	12	6	117

4.2 Теориялық курстың мазмұны

1 тақырып. Дифференциалды психологияның пәні мен әдістері, оның негізгі міндеттері. Индивидуалды ерекшеліктердің негізгі факторлары мен ерекшеліктердің дамуы.

2 тақырып. Индивидуалды айырмашылықтың негізгі факторлары. Индивидуалды айырмашылықтардың негізгі факторлары және әлеуметтің әсері. Туған және қалыптасқан ерекшеліктер.

3 тақырып. Ерекшеліктің негізгі нейрофизиологиялық сипаттамасы ретінде жүйке жүйесінің типологиялық қасиеттері. Т.П.Павловтың типологиялық концепциясы. Жүйке жүйенің қасиеттері, жануарлардың және адамдардың жалпы қасиеттері. Гиппократтің және Павловтың типологиясындағы ұқсастығы мен айырмашылығы. Адамның жүйке жүйенің арнайы қасиеттері «сүретшілер», «ойлаушылар», и «орталық тип».

6 тақырып. Дифференциалды психофизиологияны негіздеген - Б.М.Теплов. Жүйке жүйенің ұғымының дамуы, олардың дамуында эксперименталды мен өмірлік көрсеткіштерінің ролі, жүйке жүйесінің қасиеттерінің талдауында «ырықты» мен «ырықсыз» әдістерінің мен индикаторларының құндылығы.

5 тақырып. Жүйке жүйесінің негізгі қасиеттерінің Н.Д.Небылицынның теориясы. Жүйке жүйесінің қасиеттерінің теориясында Н.Д.Небылицына ұсыныстары. Жүйке жүйесінің жалпы және ерекшелік қасиеттері.

6 тақырып Жүйке жүйенің жалпы және ерекшелік дамуының ұғымы. Б.М.Теплова и В.М.Русалова жұмыстарындағы жалпы және ерекшелік ұғымының даму туралы. Парциальность ұғымы. В.Д.Небылицину бойынша қоры головного мозга бас функционалді бөлімдер.

7 тақырып Адамның биологиялық ұйымдастыруының дәрежелері мен иерархиясы. Адам дене құрылысының жалпылығы мен ерекшелігі. Наследственность и конституция. Дене құлылысы.

8 тақырып. Э.Кречмер мен У.Шелдонның зерттеуі. Кречмер және Шелдон бойынша дене құрылысы. Бас және бет құрылысының ерекшелігі. Адам дене құлылысының темпераменттің және мінезімен байланысы. У.Шелдон зерттеуі. Антропологиялық әдіс.

9 тақырып. Жыныстық дифференциациясының кезеңдері. Д.Мани бойынша жаңалыс ерекшеліктендіру кезеңдері. Генетикалық, гормоналды, морфологиялық және гражданского пола ұғымдары. Мидің жаңалыс ерекшеліктері – «жаңалыс орталығының» ұғымы.

10 тақырып Онтогенездегі жыныстық диморфизмі және психикалық дамуының ерекшелігі. А.Эрхард бойынша жаңалыс ерекшелігі. Онтогенездегі жаңалыс дамуының қоршаған әлеуметтең тәуелдігі.

11 тақырып Жыныстық әлеуметтануі Тендету, типизация және өз-өзінің катеориясының теориясы. Жастастармен қатынастың ролі.

12 тақырып Жыныстық аралығындағы психологиялық даму мен олардың физиологиялық негіздері. Геодакяның В.А. теориясы. Еңбектің жаналыс бөлуі, ер және әйел адамдардың мінез-құлықтарының стереотиптары әлеуметтік-тарихи фактор ретінде.

13 тақырып Тұлға теорияларындағы психодинамикалық бағыт: З. Фрейд. Психоанализ: негізгі тұжырымдар мен ұстанымдар. Инстинкттер. Тұлға дамуы: психосексуалды сатылар. Қорқыныш табиғаты. З.Фрейдтің адам табиғатына қатысты негізгі заңдары.

14 тақырып. Психодинамикалық бағыттарды қарастыру нәтижесі: А. Адлер, К. Юнг. А. Адлер: тұлғаның дара теориясы. Индивидуалды психологияның негізгі заңдары. А. Адлердің адам табиғатына қатысты негізгі

зандары. К. Юнг: тұлғаның аналитикалық теориясы. Негізгі тұжырымдар мен ұстанымдар.

15 тақырып. Эго-психология және онымен байланысты тұлға теориясындағы бағыттар: Э. Эриксон, Э. Фромм, К. Хорни. Э. Эриксон: эго – тұлғаның теориясы. Э. Фромм: тұлғаның гуманистік теориясы. К. Хорни: тұлғаның социомәдениеттік теориясы.

16 тақырып. Тұлға теорияларындағы диспозиционалды бағыт: Г. Олпорт, Р. Кеттел, Г. Айзенк. Г.Олпорт: тұлға диспозиционалды теориясы. Р.Кеттел: тұлға құрылымдық теориясы. Г. Айзенк: тұлға типтерінің теориясы.

17 тақырып. Тұлға теорияларындағы үйретуші – бихевиоларды бағыт: Б. Ф. Скиннер. Б. Ф. Скиннер: операнттық үйрету теориясы. Скиннердің психологияға деген келісі. Реподенттік және операнттық жүріс-тұрыс.

18 тақырып. Тұлға теорияларындағы әлеуметтік-когнитивтік және когнитивтік бағыттар: А. Бандура, Д. Роттер, Д. Келли. Әлеуметтік-когнитивтік теорияның негізгі ұстанымдары. Әлеуметтік үйрету теориясы: негізгі тұжырымдар мен ұстанымдар. Когнитивтік теорияның негізі.

19 тақырып. Тұлға теорияларындағы гуманистік бағыт: А. Маслоу. Гуманистік психологияның негізгі ұстанымдары. Месел: қажеттіліктер иерархиясы. А. Маслоудың адам табиғатына қатысты негізгі заңдары.

20 тақырып Кеңес психологтарының тұлға теориялары: А.Ф. Лазурский, В.Д. Небылицын және т.б. Мінез классификациялары: А.Ф. Лазурский, С.Л. Рубинштейн. Тұлға концепциялары: В.Н. Мясищев, В.С.Мерлин, А.Н. Леонтьев, Д.Н. Узнадзе.

4.3 Тәжірибелік (семинарлық) сабақтардың тізімі мен мазмұны

1 тақырып. Дифференциалды психологияның пәні мен әдістері, оның негізгі міндеттері. Индивидуалды ерекшеліктердің негізгі факторлары мен ерекшеліктердің дамуы.

2 тақырып. Индивидуалды айырмашылықтың негізгі факторлары. Индивидуалды айырмашылықтардың негізгі факторлары және әлеуметтің әсері. Туған және қалыптасқан ерекшеліктер.

3 тақырып. Ерекшеліктің негізгі нейрофизиологиялық сипаттамасы ретінде жүйке жүйесінің типологиялық қасиеттері. Т.П.Павловтың типологиялық концепциясы. Жүйке жүйенің қасиеттері, жануарлардың және адамдардың жалпы қасиеттері. Гиппократтің және Павловтың типологиясындағы ұқсастығы мен айырмашылығы. Адамның жүйке жүйенің арнайы қасиеттері «сүретшілер», «ойлаушылар», и «орталық тип».

6 тақырып. Дифференциалды психофизиологияны негіздеген - Б.М.Теплов. Жүйке жүйенің ұғымының дамуы, олардың дамуында эксперименталды мен өмірлік көрсеткіштерінің ролі, жүйке жүйесінің қасиеттерінің талдауында «ырықты» мен «ырықсыз» әдістерінің мен индикаторларының құндылығы.

5 тақырып. Жүйке жүйесінің негізгі қасиеттерінің Н.Д.Небылицынның теориясы. Жүйке жүйесінің қасиеттерінің теориясында Н.Д.Небылицына ұсыныстары. Жүйке жүйесінің жалпы және ерекшелік қасиеттері.

6 тақырып Жүйке жүйенің жалпы және ерекшелік дамуының ұғымы. Б.М.Теплова и В.М.Русалова жұмыстарындағы жалпы және ерекшелік ұғымының даму туралы. Парциальность ұғымы. В.Д.Небылицину бойынша қоры головного мозга бас функционалді бөлімдер.

7 тақырып Адамның биологиялық ұйымдастыруының дәрежелері мен иерархиясы. Адам дене құрылысының жалпылығы мен ерекшілігі. Наследственность и конституция. Дене құрылысы.

8 тақырып. Э.Кречмер мен У.Шелдонның зерттеуі. Кречмер және Шелдон бойынша дене құрылысы. Бас және бет құрылысының ерекшілігі. Адам дене құрылысының темпераменттің және мінезімен байланысы. У.Шелдон зерттеуі. Антроскопиялық әдіс.

9 тақырып. Жыныстық дифференциациясының кезеңдері. Д.Мани бойынша жаңалыс ерекшеліктендіру кезеңдері. Генетикалық, гормоналды, морфологиялық және гражданского пола ұғымдары. Мидің жаңалыс ерекшеліктері – «жаңалыс орталығының» ұғымы.

10 тақырып Онтогенездегі жыныстық диморзими және психикалық дамуының ерекшілігі. А.Эрхард бойынша жаңалыс ерекшелігі. Онтогенездегі жаңалыс дамуының қоршаған әлеуметтең тәуелдігі.

11 тақырып Жыныстық әлеуметтануі Тендету, типизация және өз-өзінің катеориясының теориясы. Жастастармен қатынастың ролі.

12 тақырып Жыныстық аралығындағы психологиялық даму мен олардың физиологиялық негіздері. Геодакяның В.А. теориясы. Еңбектің жаңалыс бөлуі, ер және әйел адамдардың мінез-құлықтарының стереотиптары әлеуметтік-тарихи фактор ретінде.

13 тақырып Тұлға теорияларындағы психодинамикалық бағыт: З. Фрейд. Психоанализ: негізгі тұжырымдар мен ұстанымдар. Инстинкттер. Тұлға дамуы: психосексуалды сатылар. Қорқыныш табиғаты. З.Фрейдтің адам табиғатына қатысты негізгі заңдары.

14 тақырып. Психодинамикалық бағыттарды қарастыру нәтижесі: А. Адлер, К. Юнг. А. Адлер: тұлғаның дара теориясы. Индивидуалды психологияның негізгі заңдары. А. Адлердің адам табиғатына қатысты негізгі заңдары. К. Юнг: тұлғаның аналитикалық теориясы. Негізгі тұжырымдар мен ұстанымдар.

15 тақырып. Эго-психология және онымен байланысты тұлға теориясындағы бағыттар: Э. Эриксон, Э. Фромм, К. Хорни. Э. Эриксон: эго – тұлғаның теориясы. Э. Фромм: тұлғаның гуманистік теориясы. К. Хорни: тұлғаның социомәдениеттік теориясы.

16 тақырып. Тұлға теорияларындағы диспозиционалды бағыт: Г. Олпорт, Р. Кеттел, Г. Айзенк. Г.Олпорт: тұлға диспозиционалды теориясы. Р.Кеттел: тұлға құрылымдық теориясы. Г. Айзенк: тұлға типтерінің теориясы.

17 тақырып. Тұлға теорияларындағы үйретуші – бихевиоларды бағыт: Б. Ф. Скиннер. Б. Ф. Скиннер: операнттық үйрету теориясы. Скиннердің психологияға деген келісі. Реподенттік және операнттық жүріс-тұрыс.

18 тақырып. Тұлға теорияларындағы әлеуметтік-когнитивтік және когнитивтік бағыттар: А. Бандура, Д. Роттер, Д. Келли. Әлеуметтік-

когнитивтік теорияның негізгі ұстанымдары. Әлеуметтік үйрету теориясы: негізгі тұжырымдар мен ұстанымдар. Когнитивтік теорияның негізі.

19 тақырып. Тұлға терияларындағы гуманистік бағыт: А. Маслоу. Гуманистік психологияның негізгі ұстанымдары. Месел: қажеттіліктер иерархиясы. А. Маслоудың адам табиғатына қатысты негізгі заңдары.

20 тақырып Кеңес психологтарының тұлға териялары: А.Ф. Лазурский, В.Д. Небылицын және т.б. Мінез классификациялары: А.Ф. Лазурский, С.Л. Рубинштейн. Тұлға концепциялары: В.Н. Мясищев, В.С.Мерлин, А.Н. Леонтьев, Д.Н. Узнадзе.

4.4 Студенттердің өздік жұмысының мазмұны

4.4.1 СӨЖ мазмұны

№	СӨЖ түрі	Есеп беру формасы	Тексеру түрі	Сағ. саны к/б	Сағ. саны с/б
1	Практикалық сабаққа дайындалу (сабақтың тақырыбы бойынша материалын меңгеру, есептерін шешу және т. б.)	Есеп	Қорғау	30	12
2	Үй тапсырмаларын орындау	Жұмыс дәптері	Қорғау	15	6
3	Аудиториялық сабаққа кірмеген материалды оқу.	Жобалық жұмыс	Жазбаша және ауызша түрі	30	84
4	Тест тапсырмаларын орындау	Тестілер	Сабаққа қатысу	5	5
5	Бақылау іс-шараларына дайындалу		МБ1, МБ2, (тестілеу)	10	10
Барлығы:				135	117

4.4.2 СӨЖ тақырыптары

1. Темперамент
2. Мінез
3. Қабілет
4. Тұлғаның психологиялық құрылымы
5. Б. Г. Ананьевтің адам туралы ілімі
6. Тұлғаның қалыптасуы
7. Тұлғаның динамикасы
8. Әлеуметтік үйрету теориясы: Д. Роттер
9. Б.С.Братуев: тұлғаның мағыналық сферасы
10. А.А.Реан: тұлғаның өзін-өзі жетілдіру мен өзін-өзі трансценденциясы
11. В.А.Ядов: қоғамдағы әлеуметтік идентификациясы
12. В.В.Знаков: адамның рухани теориясы

5 Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі:

- 1 Анастаси А. Дифференциальная психология. М.: Просвещение. – 2001. – 431 с.
- 2 Рыбалко Е.Ф. Возрастная и дифференциальная психология. СПб. 2001. – 267 с.
- 3 Анастаси А. Дифференциальная психология. М.: Просвещение. – 2001. – 431 с.
- 4 Рыбалко Е.Ф. Возрастная и дифференциальная психология. СПб. 2001. – 267 с.
- 5 Божович Л.Н. Избранные психологические труды: проблемы формирования личности /Под ред. Д.Н.Фельдштейна – М.: Междунар.пед.акад., 1995

Қосымша:

- 1 Брушлинский А.В. Проблемы психологии субъекта. – М.: ИПРАН, 1994
- 2 Кречмер Э. Строение тела и характер – М.: Педагогика-Пресс, 1995 (библиотека зарубежной психологии).
- 3 Лазурский А.Ф. Избранные труды по психологии. – М., 1997
- 4 Леонтьев Д.А. Очерк психологии личности – М., 1993
- 5 Маслоу А. Мотивация и личность. – СПб: Евразия, 1999
- 6 Небылицын В.Д. Избранные психологические труды. /Под. ред. Б.Ф.Ломова. – М.: Педагогика, 1990
- 7 Олпорт Г.В. Личность в психологии. – М.: КСП + СПб: ЮВЕНТА, 1998 (Теории личности).
- 8 Основы социально-психологической теории / Ред. А.А.Бодалев, А.Н.Сухов – М., 1995
- 9 Психоаналитические этюды./Сост. Д.И. Донского - Мн.: Попурри, 1998.
- 10 Психологический словарь /Ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещеряков. – М., 1996

Интернеттегі әдебиеттер

11. http://netoteka.ru/cgi-bin/teka.pl/event/content_id
12. <http://rbip.bookchamber.ru>
13. <http://www.akmeolog.ru>
14. <http://www.auditoriumru/books>
15. <http://www.hrm.re/db/b2>
16. <http://www.libcsu.ru/news>
17. http://www.psycheya.ru/lib/met_us.1.html

Мамандықтың
оқу жұмыс жоспарынан көшірме



Нысан
ПМУ ҰСН 7.18.3/10

5В050300 – Психология Бакалавр мамандығының оқу жұмыс жоспарынан көшірмесі
Пәннің атауы Дифференциалды тұлға психологиясы

Оқу түрі	Сағ. бойынша студенттердің жұм. көлемі			Семестрлер бойынша бақылау түрі				Семестр	Семестр және курс бойынша сағаттың бөлінуі							
	кред-р	Академиялық сағаттар			экз	зач	КЖ		КР	кред-р	аудиторлық сабақтар (ак.сағ.)				СӨЖ (ак.сағ.)	
		жалпы	ауд	СӨЖ							барлық	дәр	пр	лаб	барлық	ӨСӨЖ
ОСО базасында күндізгі	3	135	45	90	2				2	3	45	30	15	-	45	90
ВПО базасында сырттай	3	135	18	117	1				1	3	18	12	6	-	18	117

Кафедра меңгерушісі _____ Е.И.Бурдина 20__ж. «__» _____